

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมเชาวน์ปัญญา
แห่งความสำเร็จสำหรับครูระดับประถมศึกษา

The Development of a Training Curriculum on Teaching Thai Subject
to enhance Successful Intelligence for the Elementary School Teachers

วิลไล พลพุก^{1*} อัญชลี สารรัตน์² และ วิรัช วงศ์ภินันท์วัฒนา³

Wilai Ponpuak^{1*}, Unchalee Sanrattana² and Wirat Wongpinunwatana³

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Doctor of Philosophy Program in Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Khon Kaen University

²รองศาสตราจารย์ สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Associate Professor, Curriculum and Instruction Program, Faculty of Education, Khon Kaen University

³ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Assistant Professor, Thai Language Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Khon Kean University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ พัฒนาและศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตรฝึกอบรมการสอนภาษาไทย เพื่อส่งเสริมเชาวน์ปัญญาแห่งความสำเร็จสำหรับครูระดับประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้สอน 40 คน นักเรียน 360 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลคือ 1) แบบทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรม 2) แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ 3) แบบประเมินความพึงพอใจ และ 4) แบบประเมินการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์และคิดประยุกต์ของนักเรียน โดยเปรียบเทียบคะแนนทดสอบก่อนและหลังใช้ด้วยสถิติทดสอบค่า ที และคะแนนร้อยละความก้าวหน้า ผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรฝึกอบรมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด แผนการฝึกอบรม 4 หน่วย แต่ละหน่วยประกอบด้วย สาระสำคัญ จุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการฝึกอบรม สื่อ และการวัดประเมินผล ประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมพบว่า (1) ครูมีคะแนนทดสอบหลังอบรมสูงกว่าก่อนอบรมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และมีคะแนนความก้าวหน้าร้อยละ 28.75 (2) ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ได้ระดับดีมากร้อยละ 77.50 และมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด นักเรียนมีผลการประเมินการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์และคิดประยุกต์ระดับดีขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 97.50

คำสำคัญ: หลักสูตรฝึกอบรม, การสอนภาษาไทย, เชาวน์ปัญญาแห่งความสำเร็จ

Abstract

The objectives of this research were to develop and to study the effectiveness of the training curriculum on teaching Thai subject to enhance successful intelligence for the elementary school teachers. The sample consisted of 40 teachers and 360 students. The instruments used for data collection were (1) Achievement test (2) Assessment form of lesson plans (3) Satisfaction questionnaires. (4) Achievement

form of critical, creative and practical thinking of the students. T-test and percentage of progression were used to compare the scores of pretest - posttest. The results of the study were: The developed curriculum consists of logic reasoning together with 4 training modules. Each module contains concept, objectives, contents, activities, materials and assessment. The scores of suitability were at the highest level. The effectiveness of the training modules indicate that (1) the posttest average scores were higher than the pretest with statistically significant different at .05, and the progress scores were at 28.75% (2) Regarding the lesson plans provided by teachers, there were very good lesson plans with the ratio of 77.50 % and satisfied at the highest level. The students capacity on critical, creative and practical thinking, as a whole, were at 97.50%

Keywords: Training Curriculum, Teaching Thai Subject, Successful Intelligence

บทนำ

การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ให้นักเรียนมีทักษะ ทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน การจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการทักษะทั้ง 4 ด้านโดยเฉพาะการอ่านและการคิด เป็นการจัดการเรียนรู้ที่สำคัญ การอ่านโดยปราศจากการคิดย่อมไม่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ดังนั้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจาร์ณญาณมีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง มีวิสัยทัศน์ และมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องจึงเป็นภาระหน้าที่สำคัญของครูในการบ่มเพาะผู้เรียนให้เติบโตเป็นผู้นำในสังคมแห่งการเรียนรู้

จากข้อมูลผลการประเมิน PISA (Programme for International Student Assessment) ปี 2000-2012 พบว่า ผลการประเมินจาก PISA ปี 2000 ถึง 2009 นักเรียนไทย กลุ่มอายุ 15 ปี มีผลการประเมินต่ำกว่าค่าเฉลี่ยนานาชาติและมีแนวโน้มต่ำลงทุกวิชาโดยมีการวัด 3 วิชาคือการรู้เรื่องการอ่าน (Reading Literacy) การรู้เรื่องคณิตศาสตร์ (Mathematics Literacy) และการรู้เรื่องวิทยาศาสตร์ (Scientific Literacy) ผลการประเมิน ดังกล่าว ได้ถูกนำไปใช้เป็นส่วนหนึ่งในการจัดลำดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และใช้เป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาความน่าลงทุน และจากผลการสอบ PISA ของประเทศไทยลดลงอย่างต่อเนื่องทำให้นานาชาติมองประเทศไทยเป็นประเทศที่ยังด้อย

คุณภาพการศึกษา หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าคุณภาพหรือศักยภาพของคนไทยยังต่ำกว่านานาชาติ ซึ่งมีผลต่อภาพลักษณ์ต่อประเทศไทยมาก โดยเฉพาะความน่าเชื่อถือและการดึงดูดการลงทุนจากต่างชาติ ส่วนผลการประเมินระดับประเทศ พบว่าคะแนนทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มัธยมศึกษาปีที่ 3, 6 คะแนนเฉลี่ย 6 ปีคือ พ.ศ. 2549-2555 กลุ่มสาระการเรียนรู้หลัก 5 วิชาคือภาษาไทยคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม และภาษาอังกฤษ ต่ำกว่าร้อยละ 50 ส่วนผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 1 ปีการศึกษา 2555 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 42.71 ซึ่งผลการประเมินรวมทุกสาระทั้งสาระการอ่าน การเขียน การฟังการดู การพูด หลักการใช้ภาษา และวรรณคดีและวรรณกรรม มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าระดับสังกัด (เฉลี่ยร้อยละ 44.01) และระดับ ประเทศ (เฉลี่ยร้อยละ 45.68) ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินระดับชาติ (O-NET) นานาชาติ (PISA) ส่วนใหญ่เป็นเครื่องมือที่วัดการคิดระดับสูง คือขั้นการนำไปใช้ วิเคราะห์ ประเมินและสังเคราะห์ ดังนั้น ครูผู้สอน จำเป็นต้องมีทักษะในการตั้งคำถามให้นักเรียนคิดเป็นก่อนที่จะประเมินว่านักเรียนคิดเป็นหรือไม่ คิดเป็นได้มากน้อยเพียงใด ครูจึงจำเป็นต้องมีทักษะการประเมินความสามารถด้านการคิด (Thinking Ability Assessment) ของผู้เรียนที่มี

ประสิทธิภาพ ประกอบกับการพัฒนาครูในศตวรรษที่ 21 ต้องเน้นที่การเรียนรู้ของครูที่เป็นการเรียนรู้จากการทำหน้าที่ครูโดยตรง เพื่อให้ครูทำหน้าที่ได้ผลดีขึ้นโดยวัดที่ผลการเรียนของศิษย์ (วิจารณ์ พานิช, 2555)

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นชี้ให้เห็นว่า การสอนภาษาไทยให้นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองยังไม่ประสบผลสำเร็จในระดับที่น่าพอใจนัก อุปสรรคคือกระบวนการสอนของครูไม่สามารถนำนักเรียนไปสู่ความสำเร็จในการเรียนภาษาไทยได้ ทั้งผลสำเร็จในระดับชาติ และระดับเขตพื้นที่การศึกษา แสดงว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถและความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดให้แก่ผู้เรียนการพัฒนาควรเน้นการคิดในระดับสูงเช่นการคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ และการคิดประยุกต์

อย่างไรก็ตาม สภาวิจัยแห่งชาติได้รายงานผลการวิจัยวิกฤตการณ์และกลยุทธ์การพัฒนาเพื่อการปรับปรุงคณะศึกษาศาสตร์ ระยะที่ 9-10 (2551) กลยุทธ์ในการพัฒนาครู สรุปได้ว่า ควรมีหลักสูตรฝึกอบรมที่ได้มาตรฐานและตั้งเป้าให้ครูได้เรียนรู้อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาตนเอง หลังจากนั้นครูก็จะจัดการและประยุกต์ใช้ให้เกิดการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม และจากการสนทนากลุ่มของผู้วิจัยเกี่ยวกับสภาพปัญหา ความต้องการและจำเป็นในการจัดการเรียนการสอน การอ่าน การคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ และการคิดประยุกต์ของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 พบว่าครูผู้สอนมีปัญหาในการพัฒนาทักษะการคิดที่เป็นรูปธรรม มีความต้องการที่จะพัฒนาด้านเทคนิคการสอนภาษาไทยอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะทักษะด้านการคิด ทักษะทางภาษา ทักษะกระบวนการในการสอนภาษาไทย พัฒนาสื่อ นวัตกรรม และ การวิจัยในชั้นเรียน

สำหรับการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการอ่าน การเขียนและการคิด ทฤษฎีชาวน์ปัญญาแห่งความสำเร็จ (Successful Intelligence Theory) ของ Sternberg เป็นทฤษฎีที่ช่วยให้ผู้เรียนเชื่อมโยง ความรู้เดิมกับความรู้ใหม่และสร้างสรรค์ผลงานออกมาได้อย่างน่าสนใจและมีประสิทธิภาพ ซึ่งช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการจัดระบบความคิดที่เหมาะสม สามารถระลึกถึงข้อมูลความรู้ต่างๆ ได้ง่าย เป็นการสอนที่คำนึงถึงบริบทสังคมจะช่วยให้ผู้เรียนรู้จักตนเองมากขึ้น รู้จุดอ่อนหรือข้อบกพร่องของตนเองและมีแรงจูงใจที่จะพัฒนาตนเองเพื่อแก้ไขข้อ บกพร่องนั้น โดย Sternberg & Grigorenko (2007) ให้แนวคิดสำหรับการสร้างครูมืออาชีพเชื่อว่า ครูที่ประสบผลสำเร็จสูงควรมีความสมดุลระหว่างความคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์และความคิดประยุกต์ โดยความคิดวิเคราะห์มีความสำคัญต่อการพิจารณาว่าเทคนิคการสอนแบบใดมีประสิทธิภาพ ความคิดสร้างสรรค์ช่วยในการคิดวางแผนวิธีการสอนใหม่ๆ และครูควรมีทักษะการคิดประยุกต์เพื่อค้นหาแนวทางที่ถูกต้องที่จะจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมกับระดับความสามารถของนักเรียน โดยครูจะต้องออกแบบและสร้างหน่วยการเรียนสามประสานที่จะช่วยให้นักเรียน 1) สามารถจดจำว่าใครทำอะไร เมื่อไรที่ไหน และอย่างไร 2) ทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบประเมินค่าและตัดสินใจ 3) ทำการคิดค้นประดิษฐ์สร้างจินตนาการและสร้างสรรค์ผลงาน 4) นำไปใช้ ทำให้เกิดผลสำเร็จเป็นผลงาน และจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการคิดของครูกว่า 40 เรื่อง โดย Clark (1995) ที่พบว่า การคิดของครูมีบทบาทสำคัญต่อการสอนของครูและในทางกลับกัน การสอนหรือการปฏิบัติงานของครูก็ส่งผลต่อการคิดของครูด้วย จากผลการวิจัยดังกล่าวจะเห็นได้ว่าการพัฒนาครูที่เน้นให้ครูได้ใช้กระบวนการคิด โดยเฉพาะการคิดวิเคราะห์การสอน การคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบการสอนและการคิดประยุกต์ในการนำวิธีสอนที่มีอยู่อย่างหลากหลายไปใช้ในบริบทการสอน

ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็น เพราะนอกจากจะทำให้ครูเรียนรู้ศาสตร์การสอนต่างๆ ได้ดียิ่งขึ้น ครูยังสามารถนำเอาความรู้และทักษะการคิดที่ได้รับไปประยุกต์ ใช้ในการสอนในบริบทจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพและการพัฒนาครูโดยเน้นกระบวนการคิดจึงเป็นการดำเนินการพัฒนาครูโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ครูได้ใช้การคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ และการคิดประยุกต์ ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับครู ซึ่งประกอบด้วยความสามารถในการวิเคราะห์การสอน ความสามารถในการออกแบบการสอน และความสามารถในการใช้วิธีสอน

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมเขาวานปัญญาแห่งความสำเร็จ โดยหลักสูตรฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้นครั้งนี้ประกอบด้วย การศึกษาความต้องการและจำเป็น การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน การสร้างหลักสูตร การทดลองใช้ การปรับปรุงหลักสูตร การใช้หลักสูตร และการประเมินหลักสูตรให้มีคุณภาพเพื่อใช้ในการฝึกอบรมครูผู้สอนระดับประถมศึกษา ให้มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมเขาวานปัญญาแห่งความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะช่วยให้ครูผู้สอนมีความพร้อมในการฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์และการคิดประยุกต์ เน้นการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ผ่านการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์และคิดประยุกต์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการ ศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545) ซึ่งจะส่งผลให้ครูผู้สอน สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์จริงได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมเขาวานปัญญาแห่งความสำเร็จสำหรับครูระดับประถมศึกษา
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตรฝึกอบรมการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมเขาวานปัญญาแห่งความสำเร็จสำหรับครูระดับประถมศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

ใช้รูปแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) และดำเนินการวิจัยเป็น 2 ระยะ โดยระยะที่ 1 เป็นการสร้างหลักสูตร ระยะที่ 2 เป็นการศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตร

2. กลุ่มเป้าหมายการวิจัย ระยะที่ 1 เป็นกลุ่ม

ที่ใช้ในการศึกษาสภาพปัญหาความต้องการและจำเป็น (Needs Assessment) คือ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษาอุดรธานีเขต 1 จำนวน 1 คน ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา จำนวน 1 คน ศึกษาพิเศษรับผิดชอบกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จำนวน 4 คน ประธานกลุ่มโรงเรียน จำนวน 28 คน ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนจำนวน 28 คน รวมทั้งสิ้น 62 คน และผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน

3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างการวิจัย

ระยะที่ 2

3.1 ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนภาษาไทยระดับประถมศึกษาปีการศึกษา 2558 จำนวน 2,413 คน นักเรียนระดับประถมศึกษาปี การศึกษา 2558 จำนวน 28,373 คน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

3.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา จำนวน 40 คน โดยการสุ่มอย่างง่ายจากครูที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์การเข้ารับการอบรมและนักเรียนระดับประถมศึกษาจากห้องเรียนของครูกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 360 คน

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

1) หลักสูตรฝึกอบรมการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมเชาวน์ปัญญาแห่งความสำเร็จสำหรับครูระดับประถมศึกษา มีองค์ประกอบดังนี้

- (1) หลักการและเหตุผล
- (2) วัตถุประสงค์
- (3) โครงสร้างของหลักสูตร
- (4) แนวทางการจัดกิจกรรม
- (5) สื่อการฝึกอบรม
- (6) การประเมินผลการฝึกอบรม
- (7) เกณฑ์การผ่านหลักสูตรฝึกอบรม

2) คู่มือหลักสูตรผู้ให้การฝึกอบรมมีองค์ประกอบ ดังนี้

ตอนที่ 1 คำชี้แจงการฝึกอบรม

- (1) การเตรียมการฝึกอบรม
- (2) ขั้นตอนการฝึกอบรม

ตอนที่ 2 แผนการฝึกอบรม

(1) แผนการฝึกอบรมหน่วยที่ 1 แนวคิดทฤษฎีเชาวน์ปัญญาแห่งความสำเร็จ

(2) แผนการฝึกอบรมหน่วยที่ 2 การคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์และการคิดประยุกต์

(3) แผนการฝึกอบรมหน่วยที่ 3 การออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมเชาวน์ปัญญาแห่งความสำเร็จ

(4) แผนการฝึกอบรมหน่วยที่ 4 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมเชาวน์ปัญญาแห่งความสำเร็จ

3) คู่มือหลักสูตรผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีองค์ประกอบดังนี้

(1) คำชี้แจงการฝึกอบรม

(2) ความเป็นมาของการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมเชาวน์ปัญญาแห่งความสำเร็จ สำหรับครูระดับประถมศึกษา

(3) แนวคิดทฤษฎีเชาวน์ปัญญาแห่งความสำเร็จ

(4) การคิดวิเคราะห์การคิดสร้างสรรค์และการคิดประยุกต์

(5) การออกแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมเชาวน์ปัญญาแห่งความสำเร็จ

(6) การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมเชาวน์ปัญญาแห่งความสำเร็จ

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1) แบบทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรมเป็นแบบปรนัยเลือกตอบ 4 ตัวเลือก 30 ข้อ 30 คะแนน เวลา 30 นาที แบบทดสอบก่อนและหลังฝึกอบรมใช้ฉบับเดียวกัน ได้รับการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและความเหมาะสมและสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญ 5 คน เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย ด้านการวัดและประเมินผล ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน

2) แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เป็นแบบประเมินองค์ประกอบของแผนที่พัฒนาขึ้นที่เน้นออกแบบการจัดกิจกรรมพัฒนาการคิด 3 ด้านคือ การคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์และคิดประยุกต์ และออกแบบการวัดและประเมินผล ได้รับการตรวจสอบความถูกต้องเชิงเนื้อหาและความเหมาะสมโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน

3) แบบประเมินความพึงพอใจ ประเมิน 3 ด้านคือ ด้านความรู้ ความเข้าใจ ด้านวิทยากรและด้านการนำไปใช้ ได้รับการตรวจสอบความถูกต้องเชิงเนื้อหาและความเหมาะสมโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน

4) แบบประเมินการคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ และการคิดประยุกต์ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนเป็นแบบประเมินดังนี้

- (1) กิจกรรมสนุกกับคำ
- (2) ทำแผนภาพโครงเรื่อง
- (3) วิเคราะห์บทอ่าน
- (4) สร้างสรรค์สิ่งใหม่
- (5) นำไปประยุกต์
- (6) ทดสอบความรู้ความเข้าใจ

4.3 การหาประสิทธิภาพเครื่องมือ

1) การประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของโครงร่างหลักสูตร ความตรงเชิงเนื้อหา ความเหมาะสมของแบบประเมินความพึงพอใจ ประเมินโดยขอความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ

2) การประเมินค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบที่ผ่านการหาความตรงเชิงเนื้อหา ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ไปทดสอบกับครูกลุ่มโรงเรียนสุเมธัที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง นำผลการทดสอบมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อสอบได้ค่าความยากง่ายระหว่างโดยมีค่าความยากง่ายระหว่าง .42-.64 ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .40-.78 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ .83

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1 ดำเนินการทดสอบความรู้ความเข้าใจ ก่อนการฝึกอบรมด้วยแบบทดสอบ จำนวน 30 ข้อ ทดสอบประจำหน่วยฝึกอบรม และทดสอบหลังฝึกอบรม ด้วยแบบทดสอบชุดเดียวกับการประเมินก่อนฝึกอบรม สอบถามความพึงพอใจและประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ เก็บรวบรวมข้อมูลจากการอบรมที่ดำเนินการระหว่างวันที่ 23-25 พฤศจิกายน 2558

5.2 การประเมินการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ และคิดประยุกต์ของนักเรียนจากห้องเรียนของครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยออกนิเทศติดตามให้การชี้แนะ (Coaching) และประเมินนักเรียนระหว่างวันที่ 1-30 ธันวาคม 2558 แล้วนำข้อมูลที่ได้อธิบายวิเคราะห์หาค่าร้อยละ

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 ข้อมูลเชิงปริมาณ

1) ข้อมูลการทดสอบความรู้ความเข้าใจ
(1) เปรียบเทียบความก้าวหน้าของผลการทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรมวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าร้อยละ (Percentage) และร้อยละความก้าวหน้า

(2) เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนก่อนและหลังการฝึกอบรม ใช้สถิติทดสอบ t - test แบบ Dependent

2) ประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าร้อยละ (Percentage)

3) ข้อมูลการสอบถามความพึงพอใจวิเคราะห์ โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4) ข้อมูลการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ และคิดประยุกต์ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน โดยการหาค่าร้อยละ (Percentage)

6.2 ข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้จากการสนทนากลุ่ม/ถอดบทเรียนร่วมกัน นำมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสรุปประเด็นสำคัญ

สรุปและอภิปรายผล

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมเชาวน์ปัญญาแห่งความสำเร็จสำหรับครูระดับประถม

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ และสังเคราะห์เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมมีองค์ประกอบดังนี้

- 1) หลักการและเหตุผล
- 2) วัตถุประสงค์

- 3) โครงสร้างหลักสูตร
- 4) แนวทางการจัดกิจกรรม
- 5) สื่อฝึกอบรม
- 6) การวัดประเมินผล
- 7) เกณฑ์การผ่านหลักสูตรฝึกอบรม

แผนการฝึกอบรม 4 หน่วยแต่ละหน่วย ประกอบด้วย

- 1) สารสำคัญ
- 2) จุดประสงค์
- 3) เนื้อหา
- 4) กิจกรรมการฝึกอบรม
- 5) สื่อ/อุปกรณ์
- 6) การวัดประเมินผล

จุดมุ่งหมายของหลักสูตรฝึกอบรมการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมเยาวชนปัญญาแห่งความสำเร็จ พัฒนาขึ้นเพื่อนำไปใช้ในการฝึกอบรมครูภาษาไทย ระดับประถมศึกษา เพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์และการคิดประยุกต์ ให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจที่ชัดเจนในการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาการคิดระดับสูง สามารถนำไปจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์และการคิด ประยุกต์ของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เนื้อหาสาระของหลักสูตรฝึกอบรม ประกอบด้วย แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการคิดตามทฤษฎีเยาวชนปัญญา แห่งความสำเร็จ การคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ และการคิดประยุกต์ การออกแบบการจัดกิจกรรมเรียน การสอนที่ส่งเสริมเยาวชนปัญญาแห่งความสำเร็จและการ จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

กิจกรรมการฝึกอบรมที่ใช้ ได้แก่ การบรรยาย ประกอบสื่อเทคโนโลยี การศึกษาเอกสารจากใบความรู้ การฝึกปฏิบัติตามใบกิจกรรม การอภิปรายกลุ่มเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน การฝึกทักษะการคิด ฝึกเทคนิคการใช้คำถาม การอภิปรายและการเล่าเรื่องจาก สถานการณ์จริง

การประเมินผลใช้วิธีการประเมินผลตามสภาพจริง สังเกตพฤติกรรมการรับฟังเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ การตอบคำถาม การแสดงความคิดเห็น การตรวจคำตอบ

ตามใบกิจกรรม และคะแนนทดสอบก่อนหลังการอบรม และคะแนนทดสอบประจำหน่วยฝึกอบรม

ผลการตรวจสอบหลักสูตรพบว่าหลักสูตรฝึกอบรม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.77$, S.D. = 0.45) องค์กรประกอบหลักสูตรมีความสอดคล้องกัน ทุกประเด็น ค่าดัชนีความสอดคล้อง = 0.97

1.2 ผลการวิจัยระยะที่ 2 การศึกษาประสิทธิผล ของหลักสูตร

ประสิทธิผลของหลักสูตรฝึกอบรม พบว่า 1) ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีคะแนนทดสอบหลังอบรม เฉลี่ย 25.05 (ร้อยละ 83.50) สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (ร้อยละ 70) และสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมี นัยสำคัญที่ระดับ .05 มีคะแนนความก้าวหน้าร้อยละ 28.75 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (ร้อยละ 25) 2) ครูผู้เข้า รับการฝึกอบรมจัดทำแผนการจัดการ เรียนรู้ได้ระดับ คุณภาพดีมากจำนวน 31 คน (ร้อยละ 77.50) ระดับดี จำนวน 9 คน (ร้อยละ 22.50) 3) ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.47) 4) นักเรียนมีผลการประเมินการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ และคิดประยุกต์ ระดับดีขึ้นไป คิดเป็น ร้อยละ 97.50 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (ร้อยละ 70)

2. อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนา หลักสูตรฝึกอบรมการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมเยาวชน ปัญญาแห่งความสำเร็จสำหรับครูระดับประถมศึกษา มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผล ดังนี้

2.1 การสร้างหลักสูตรฝึกอบรม ผู้วิจัยได้นำ ข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การศึกษา สภาพปัญหา ความต้องการและจำเป็นมาใช้ในการสร้าง หลักสูตรฝึกอบรมการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมเยาวชน ปัญญาแห่งความสำเร็จสำหรับครูระดับประถมศึกษา ผลจากการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรพบว่า หลักสูตรฝึกอบรมมีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ โดยผู้เชี่ยวชาญได้ประเมินความเหมาะสมพบว่ามี ความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และประเมิน ความสอดคล้องของแต่ละองค์ประกอบของหลักสูตร

พบว่า มีความสอดคล้องกันทุกองค์ประกอบแสดงให้เห็นว่าหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพ สามารถพัฒนาความรู้ ความสามารถในการจัด การเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมเขาวนปัญญาแห่งความสำเร็จได้ การที่หลักสูตรมีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เนื่องจาก ผู้วิจัยได้พัฒนาหลักสูตรตามแนวคิดของนักพัฒนาหลักสูตรเป็นแนวดำเนินการ ได้แก่ Tyler (1950); Taba (1962); Posner (1992); Marsh and Willis (1995) ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาอย่างเป็นระบบ โดยใช้รูปแบบ การวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยที่หลักสูตรมีคุณภาพ เกิดจากผู้วิจัยได้ดำเนินการ พัฒนาอย่างเป็นระบบในรูปแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) สอดคล้องกับงานวิจัยของ วีระศักดิ์ ชมพูคำ (2551), สิทธิพล อัจฉินทร์ (2555) ที่ได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมโดยมีองค์ประกอบ ที่สำคัญอย่างน้อย 4 องค์ประกอบคือจุดมุ่งหมาย ของหลักสูตร โครงสร้างเนื้อหา แนวการจัดกิจกรรม การฝึกอบรมและการวัดและประเมินผล นอกจากนี้ กระบวนการในการสร้างหลักสูตร การร่างหลักสูตรและการตรวจสอบหลักสูตร การศึกษาเอกสาร แนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรและการฝึกอบรมได้ยึดแนวคิดของ Marsh (1995) ที่ได้เสนอรูปแบบของการพัฒนาหลักสูตร ของ Taba ที่ประกอบด้วยวิเคราะห้ความต้องการ จำเป็น (Diagnosis of Needs) การกำหนดจุดประสงค์ (Formulation of Objectives) การคัดเลือกและกำหนด เนื้อหา (Selection and organization of Contents) การจัดและคัดเลือกประสบการณ์ (Selection and organization of Learning Experiences) การกำหนด การประเมินผลและวิธีการประเมินผล (Determination of What to Evaluate and of the ways and means of doing it)

2.2 การศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตรฝึกอบรมการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมเขาวนปัญญาแห่ง ความสำเร็จ

การศึกษาผลที่เกิดกับผู้เข้ารับการศึกษาจากการทดสอบความรู้ความเข้าใจที่พบว่า มีคะแนน หลังการฝึกอบรม สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ที่ผลเป็นเช่นนี้ เนื่องจาก หลักสูตรฝึกอบรมที่ผู้วิจัย พัฒนาขึ้นยึดหลักการ แนวคิดที่ว่ากระบวนการคิดของบุคคลสามารถ พัฒนาได้ (ทศนา ขมมณี, 2546) ความคิดเป็นสิ่งที่ สามารถฝึกได้จนกลายเป็นทักษะวิธีคิดที่ดี การที่จะช่วยให้ผู้สอนพัฒนากระบวนการเรียนการสอนของตัวเอง ให้เต็มไปด้วยชีวิตชีวาและสร้างสรรค์ ผสมผสานไปด้วย วิธีคิดระดับสูงนั้นไม่ใช่เรื่องยาก หากครูได้เห็นแนวทาง และตระหนักว่าการที่จะให้เด็กมีวิธีคิดอย่างยั่งยืนได้นั้น ครูจะต้องมีความเข้าใจว่า อะไรบ้างที่เกี่ยวข้องกับการ พัฒนาความคิด อะไรเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้เด็กไทยคิดเป็น คิดเก่ง คิดดี คิดอย่างมีประสิทธิภาพ เด็กที่คิดเก่ง คิดดีมักมาจากครูที่คิดเก่ง ครูที่อยากให้เด็กคิดเก่ง ต้องขยันคิดที่ฝึกแนวไม่ติดกรอบคิดด้วยเหตุผล เชื่อมั่นในตัวผู้เรียนว่าผู้เรียนสามารถเปลี่ยนวิธีคิดได้ (อุษณีย์ อนุรุทธ์วงศ์, 2555) ประกอบกับกิจกรรมการ ฝึกอบรมซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมที่สำคัญ 3 กิจกรรมคือ 1) การให้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎีเขาวน ปัญญาแห่งความสำเร็จ ประกอบด้วยความคิด 3 ด้าน คือ การคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ และคิดประยุกต์ 2) การฝึกกระบวนการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ และ คิดประยุกต์ 3) การให้ความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนการจัดการ เรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ และคิดประยุกต์ตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น เพราะการ ที่ครูจะสอนให้ผู้เรียนคิดได้นั้น ครูต้องเข้าใจกระบวนการ คิดและคิดเป็นเสียก่อน (Baldwin, 1984; Paul, 1985; Shelly & Wilson (1988) และการที่จะสอน ฝึก หรือจัดกิจกรรมใดๆ ก็ตาม สิ่งสำคัญที่สุดก็คือผู้สอน ผู้ฝึกหรือผู้จัดกิจกรรมดังกล่าวจะต้องมีความเข้าใจใน สาระหรือสิ่งที่จะสอนหากสาระที่จะสอนคือ ทักษะ กระบวนการคิด ผู้สอนจะต้องมีความเข้าใจว่า ทักษะ/ กระบวนการคิดที่จะสอน/ฝึกนั้นคืออะไร ดังนั้นครูจึง

ต้องเข้าใจความหมาย และกระบวนการ หรือขั้นตอนของการคิดลักษณะต่างๆ ที่มีอยู่อย่างหลากหลายเสียก่อน (ทิตินา แชมมณี, 2554) ดังนั้น ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมจึงได้รับความรู้พื้นฐาน แนวคิดทฤษฎีเชาวนปัญญา แห่งความสำเร็จ การคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ และคิดประยุกต์ ได้ฝึกกระบวนการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ และคิดประยุกต์ ได้รับความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ และคิดประยุกต์ การออกแบบการจัดการเรียนรู้ และฝึกปฏิบัติกิจกรรมจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน สะท้อนผลและประเมิน ทำให้ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับความรู้ ความเข้าใจและได้ลงมือปฏิบัติฝึกกระบวนการคิดทั้ง 3 ด้านด้วยตนเอง โดยสามารถนำไปใช้ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ อย่างมั่นใจ ส่งผลให้ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีผลการทดสอบความรู้ ความเข้าใจหลังการฝึกอบรมสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับ Goldstein (1993) ซึ่งกล่าวว่าการอบรมเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบเพื่อสร้างหรือเพิ่มพูนความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) ความสามารถ (Ability) และเจตคติ (Attitude) จะช่วยให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพสูงขึ้น ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่พบว่า ผลงานมีคุณภาพระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 80 ที่ผลเป็นเช่นนี้เนื่องมาจาก ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับความรู้ ความเข้าใจที่ชัดเจน ได้ฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ และคิดประยุกต์ ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่มย่อยกลุ่มใหญ่ ได้แสดงความคิดเห็นที่หลากหลาย ทำให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบหรือขั้นตอนการจัด การเรียนรู้ ตลอดจนได้ฝึกปฏิบัติจริง เกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ได้นำเสนอแผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้น ได้อภิปราย แสดงความคิดเห็น มีการวิพากษ์ผลงาน มีการสะท้อน และประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้น ชี้ให้เห็นจุดเด่นจุดด้อย ส่วนที่เป็นจุดเน้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การออกแบบกิจกรรมขั้นวิเคราะห์ห้บทอ่าน สร้างสรรค์ สิ่งใหม่และนำไปประยุกต์ ซึ่ง Sternberg & Grigorenko

(2007) ได้กล่าวไว้ว่า เป็นกิจกรรมที่เน้นการใช้ยุทธวิธีการคิดวิเคราะห์

คิดสร้างสรรค์ และคิดประยุกต์ในการสอนเนื้อหาวิชาการ ส่วนกิจกรรมในห้องเรียน เน้นการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่ช่วยให้นักเรียนได้รู้จักรูปแบบความสามารถของตนและช่วยให้เข้าใจว่าความเป็นเอกลักษณ์ที่ไม่เหมือนกันของแต่ละคน ทำให้ทุกคนมีส่วนร่วมช่วยเหลือกลุ่ม และทำให้นักเรียนเห็นคุณค่าของความแตกต่างที่หลากหลาย ให้โอกาสนักเรียนได้พัฒนาความสามารถทั้ง 3 แบบ (ความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์และคิดประยุกต์) โดยทดสอบผลสัมฤทธิ์ 3 ด้านซึ่งส่งผลให้ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์และคิดประยุกต์ในระดับดีมากและระดับดี และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วีระศักดิ์ ชมพูคำ (2551) ที่พบว่านักเรียนสามารถพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ ด้านการคิดสร้างสรรค์ ความสามารถด้านประยุกต์ได้ดี และจากการสังเกตพบว่า นักเรียนมีความสนใจในการเรียน มีความสนุกสนาน สัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ U.S. Civil Service Commission (1998 อ้างถึงใน ชูชัย สมितिไกร, 2542) ที่เสนอว่าวิธีการฝึกอบรมโดยวิธีการลงมือทำ (Doing Method) เป็นวิธีฝึก อบรมที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีบทบาทอย่างมาก โดยจะต้องลงมือกระทำกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเองภายใต้การแนะนำดูแลของวิทยากร ซึ่งการได้ลงมือปฏิบัติจริงจะนำไปสู่ความสำเร็จของผลงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Jeanpierre, Oberhauser & Freeman (2005), สิทธิพล อาจอินทร์ (2555) ที่พบว่าการพัฒนาครูผู้สอนโดยการฝึกอบรมครูสามารถพัฒนาครูผู้สอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การศึกษาการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์และคิดประยุกต์ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนพบว่า คะแนนการประเมินของนักเรียนมีคุณภาพอยู่ในระดับดีถึงดีมากร้อยละ 97.50 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือร้อยละ 70 ทั้งนี้เนื่องมาจากครูที่ผ่านการอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรมมีความชัดเจน

ในขั้นตอนกระบวนการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริม
 เชววนปัญหาแห่งความสำเร็จ ได้นำแผนการจัดการ
 เรียนรู้ที่ผ่านการประเมินคุณภาพไปใช้กับนักเรียน
 ในห้องที่รับผิดชอบและมีการนิเทศ ติดตามผล ให้การชี้แนะ
 (Coaching) ทำให้ครูได้นำไปใช้อย่างมั่นใจและ
 นักเรียนได้ฝึกการคิดจากสถานการณ์ที่ครูออกแบบไว้
 ได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มย่อย ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้
 ร่วมกัน เพราะการอภิปรายกลุ่มและการเรียนรู้
 ร่วมกันจะช่วยเสริมสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการ
 คิดและมีผลต่อการพัฒนาการคิดของผู้เรียนอีกด้วย
 นอกจากนี้ การใช้เทคนิคสำคัญที่กระตุ้นให้นักเรียน
 อยากเรียนรู้ นั่นคือ การเลือกบทอ่าน โดยลักษณะ
 ของบทอ่านที่เหมาะสมสำหรับการนำมาใช้พัฒนาการ
 อ่านเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์และ
 คิดประยุกต์ได้ดั่งนั้น เป็นสื่ออ่านที่พบในชีวิตประจำวัน
 เช่น นิทาน ข่าว เรื่องสั้น กราฟ แผนภูมิ ป้ายโฆษณา
 ป้ายประกาศ จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ฯลฯ มีนัยที่
 ต้องทำความเข้าใจ ดีความ แปลความ สรุปความ
 หรือมีประเด็นสะท้อนความคิดที่คล้ายตามหรือ
 โต้แย้งโดยใช้หลักการ กฎเกณฑ์หรือเหตุผลของผู้อ่าน
 ซึ่งบทอ่านดังกล่าวจะช่วยพัฒนาความสามารถ
 ในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย ผ่านการฝึกทักษะ
 กระบวนการคิด 3 ด้าน นอกเหนือจากทักษะความจำ ได้แก่
 1) ทักษะการคิดวิเคราะห์คือความสามารถในการคิดจำแนก
 ประเมิน เปรียบเทียบ อธิบายสาเหตุ และตัดสินใจ 2) ทักษะ
 การคิดสร้างสรรค์ คือความสามารถในการคิดออกแบบ
 ริเริ่ม จินตนาการ คาดคะเน ประดิษฐ์และสร้างสิ่งใหม่
 3) ทักษะการคิดประยุกต์ คือ ความสามารถในการ
 เชื่อมโยงความรู้ ความเข้าใจ ความคิดและความสามารถ
 ในการปฏิบัติ เพื่อนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ ลงมือ
 ปฏิบัติให้สำเร็จ แก้ปัญหา นำความรู้ไปปฏิบัติจริงใน
 เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในชีวิตประจำวัน รวมทั้งกลวิธี
 ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการคิด
 ได้แก่การสอนวิธีการคิดให้แก่ผู้เรียน ไม่ใช่การบอกคำตอบ
 ที่ถูกต้องเพียงอย่างเดียว การกระตุ้นโดยใช้เทคนิค
 การตั้งคำถาม เพื่อตรวจสอบสมมติฐาน ให้ผู้เรียนได้ทดลอง

โดยไม่ต้องกลัวความผิดพลาด การมอบหมายงานที่เปิด
 โอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกการคิดสร้างสรรค์ ตลอดจนส่งเสริม
 ความสามารถในการสังเคราะห์ การเชื่อมโยงความสัมพันธ์
 ระหว่างความคิดต่างๆ การวิเคราะห์ความคิด และ
 การนำความคิดนั้นไปสู่การประยุกต์ใช้ ซึ่งสอดคล้องกับ
 งานวิจัยของ วีระศักดิ์ ชมพูคำ (2551) ที่ได้ดำเนินการ
 วิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการสอนวิทยาศาสตร์
 เพื่อปัญหาแห่งความสำเร็จ ผลการวิจัยพบว่า คะแนนเฉลี่ย
 ความสามารถของนักเรียนในด้านการคิดวิเคราะห์
 การคิดสร้างสรรค์และการคิดประยุกต์ของนักเรียนเพิ่มขึ้น
 อย่างน้อยร้อยละ 25 ของคะแนนเต็ม และแตกต่างอย่างมี
 นัยสำคัญทางสถิติ .01

ดังนั้น จะเห็นว่าการศึกษาฝึกอบรมตามหลักสูตร
 ฝึกอบรมการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมเชววนปัญหาแห่ง
 ความสำเร็จสำหรับครูระดับประถมศึกษาเป็นกระบวนการ
 พัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยที่ส่งเสริมการ
 คิดที่เกิดประสิทธิผล ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความ
 พึงพอใจและมีพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอน
 เปลี่ยนแปลงไปในทางบวก นักเรียนได้รับการพัฒนาการ
 คิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์และคิดประยุกต์ซึ่งการคิดทั้ง 3
 แบบเป็นทักษะที่จะทำให้ให้นักเรียนเกิดเชววนปัญหาแห่ง
 ความสำเร็จที่ต้องใช้เวลาในการสร้างให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียน
 ตั้งแต่ยังอยู่ในระดับประถมศึกษาและมีทักษะการคิด
 เหล่านี้ติดตัวไปจน ถึงขั้นมัธยมศึกษาอุดมศึกษาและ
 ชีวิตการทำงานในอนาคตที่สามารถทำให้ผู้เรียน
 มีเชววนปัญหาแห่งความสำเร็จ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 หน่วยงานทางการศึกษาระดับ
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สามารถนำ
 หลักสูตรฝึกอบรมไปใช้ในการพัฒนาครูและบุคลากร
 ทางการศึกษาในสถานศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจในการ
 จัดการเรียนการสอนภาษาไทยที่ส่งเสริมและพัฒนาการ
 คิดระดับสูง

1.2 หน่วยงานทางการศึกษาระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สามารถนำผลวิจัยนี้ไปใช้เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมสำหรับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาอื่นๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนาการอย่างยั่งยืนในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาในลำดับต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

2.1 หลักสูตรฝึกอบรมได้ออกแบบการฝึกอบรมเป็นทีม ดังนั้นในการพิจารณานำหลักสูตรฝึกอบรมฉบับนี้ไปใช้ควรศึกษาเรื่องเกี่ยวกับเทคนิคจัดการฝึกอบรมเป็นทีม เพื่อให้เกิดประสิทธิผลในการนำไปสู่การปฏิบัติจริงที่สถานศึกษา

2.2 การนำหลักสูตรฝึกอบรมไปใช้ควรศึกษารายละเอียดองค์ประกอบหลักสูตร แผนการฝึกอบรม กระบวนการฝึกอบรม ศึกษากระบวนการคิดแต่ละแบบให้เข้าใจเพื่อจะได้เห็นภาพรวมและทราบขั้นตอนการฝึกอบรม เพื่อจะได้นำหลักสูตรฝึกอบรมไปใช้ในการฝึกอบรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรมีการวิจัยพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการสอนภาษาไทยเรื่องการคิดระดับสูงด้านอื่นๆ เช่น การคิดวิเคราะห์ การคิดแก้ปัญหา เป็นต้น

3.2 ควรมีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมสำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษาในระดับอื่นๆ เช่น ระดับปฐมวัย หรือระดับมัธยมศึกษาเพื่อให้มีการปลูกฝังการคิดทุกระดับชั้น เพื่อให้เกิดความยั่งยืนเป็นความคาดหวังหรือเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จ (Key Success Factor) ในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

ชูชัย สมธิไกร. (2542). **การฝึกอบรมบุคลากรในองค์กร**. กรุงเทพฯ: แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทีศนา แคมมณี. (2546). **การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด**. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

_____. (2554). **ทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ สร้างสรรค์ และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ: การบูรณาการในการจัดการเรียนรู้**. **วารสารราชบัณฑิตยสถาน**. 36(2), 195.

วิจารณ์ พานิช. (2555). **วิถีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพฯ: บริษัทสถาตาพัลลิเคชั่น จำกัด.

วีระศักดิ์ ชมพูคำ. (2551). **การสอนวิทยาศาสตร์เพื่อปัญญาแห่งความสำเร็จสำหรับพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน).

ค่าสถิติพื้นฐานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2551.

[<http://www.niets.or.th>] 11 พฤศจิกายน 2552. สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.

(2552). **คุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียนไทย สังเคราะห์การประเมินผลนักเรียนนานาชาติ PISA 2006 และ TIMSS 2007**. กรุงเทพฯ: สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.

สิทธิพล อาจอินทร์. (2555). **การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์**. ขอนแก่น: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี

เขต 1. (2556). รายงานผลการประเมินคุณภาพ
การศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET)

ปีการศึกษา 2556. อุดรธานี: บ้านเหล่า.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553).

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กรุงเทพฯ:

อักษรไทย.

อุษณีย์ อนุรุทธ์วงศ์. (2555). ทักษะความคิด:

พัฒนาอย่างไร High Level of Thinking

Skills: How to Develop. กรุงเทพฯ:

อินทร์ธน. Baldwin, D. (1984). The Thinking

Strand in Social Studies. Educational

Leadership, 42 (1) (September 1984).

Clark, C.M. (1995). Thoughtful Teaching. New

York : Teacher College Press.

Goldstein, I. L. (1993). Training in Organizations:

Needs Assessment, Development and

Evaluation. 3rd ed. California: Brooks Cole.

Jeanpierre, B., Oberthausen, K., & Freeman, C.

(2005). Characteristics of Professional

Development That Effect Chance in

Secondary Science Teacher's Classroom

Practices. Journal of Research in Science

Teaching, 42(6), 668-669.

Marsh, C. J. & Willis, G. (1995). Curriculum:

alternative approaches, ongoing issue.

3rd ed. New Jersey: Prentice - hall.

Paul, R. W. (1985). Bloom: Taxonomy and

Critical Thinking Instruction. Education

Leadership, 42(8), May 1985.

Posner, G. J. and Rudnitsky, A. N. (1986).

Course Design: A guide to Curriculum

Development for Teacher. New York:

Longman.

Shelly, A. C. & Wilson, W. W.. (1988). Sex Equity

and Critical Thinking. Social

Education, 52(3), March 1988.

Sternberg, R.J. and Davidson, J. E. (1996).

Successful Intelligence: How practical

and creative intelligence determine

success in life. New York: Simon &

Schesler.

_____. (1997). Successful Intelligence. New

York: Plume.

Sternberg, R. J. & Grigorenko, E. L. (2007).

Teaching for Successful Intelligence. 2nd.

Thousand Oaks, CA: Corwin Press.

Taba, H. (1962). Curriculum Development:

Theory and Practice. New York:

Harcourt, Brace and World.

Tyler, R. W. (1970). Basic Principles of

Curriculum and Instruction. Chicago:

The University of Chicago Press.

Wilson, C. E. A. (1991). A Vision of a preferred

curriculum for the 21st century : Action

Research in school administration.

Retrieved January 8, 2007, from [http://](http://www.samford.edu.pbl)

www.samford.edu.pbl